

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Кафедра монументального живопису
Секція станкової та монументальної скульптури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з навчально-педагогічної роботи
_____ Марина ТОКАР
« ____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКАДЕМІЧНА СКУЛЬПТУРА»

Галузь знань	<u>02 Культура і мистецтво</u>
Спеціальність	<u>023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,</u> <u>реставрація</u>
Факультет	<u>Образотворче мистецтво</u>
Кафедра	<u>Монументального живопису</u>
Секція	<u>Станкова та монументальна скульптура</u>

Робоча програма дисципліни «Академічна скульптура» для студентів 1-3 курсів денної форми навчання. Галузь знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, спеціалізація «Станкова та монументальна скульптура».

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

ст. викладач Олександр ДЕМЧЕНКО,

викладач Сергій СБІТНЄВ

\

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Монументального живопису

Протокол № _____ від «_____» _____ 2023 року

Завідувач кафедри МЖ _____ Володимир НОСЕНКОВ

УЗГОДЖЕНО:

Декан факультету «ОМ» _____ Володимир ШЕВЧЕНКО

Завідувач НМВ _____ Галина ЖОРНОКЛІЬОВА

Схвалено методичною радою ХДАДМ

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2023 року

АНОТАЦІЯ

до навчальної дисципліни «Академічна скульптура»

рівень вищої освіти: бакалавр

Дисципліна «Академічна скульптура» належить до циклу дисциплін загально-професійної підготовки, яка забезпечує фахову підготовку скульптора і вивчається протягом трьох років: тобто з I по VI семестри.

Предметом дисципліни «Академічна скульптура» є вивчення та засвоєння на практичному досвіді методів виконання академічних етюдів з натури (з живої моделі) – скульптурних рельєфних зображень; конструктивно-анатомічної побудови людини у просторі в будь-якому русі, засвоєння та впровадження у практичний досвід знань та вмінь з побудови образно-пластичної виразності форми.

ANNOTATION

to the educational discipline «Academic Sculpture»

level of higher education: bachelor's degree

The discipline «Academic Sculpture» belongs to the cycle of disciplines of general professional training, which provides the professional training of a sculptor and is studied for three years: that is, from the 1st to the 6th semesters.

The subject of the discipline «Academic Sculpture» is the study and learning through practical experience of the methods of performing academic sketches from nature (from a living model) – sculptural relief images; constructive and anatomical construction of a person in space in any movement, assimilation and introduction into practical experience of knowledge and skills in the construction of figurative and plastic expressiveness of form.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, шифр спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 40	Галузь знань «02 Культура і мистецтво» спеціальність: «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» Спеціалізація «Станкова та монументальна скульптура»	Нормативна	
Модулів – 12		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 1200		1–3-й	
Тижневих аудиторних годин: I семестр – 6 год./тиж.; II семестр – 7 год./тиж.; III семестр – 8 год./тиж.; IV семестр – 7 год./тиж.; V семестр – 6 год./тиж.; VI семестр – 6 год./тиж.		Семестри	
	Рівень вищої освіти: бакалавр	I–VI	
		Лекції	
		–	–
		Практичні	
		600 год.	–
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		600 год.	
		Вид контролю: Поточний перегляд Модульний перегляд Екзаменаційні перегляди	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання — 50 /50 %; заочної форми навчання не передбачено.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Академічна скульптура» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого ступеня вищої освіти (бакалавр) спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Мета курсу «Академічна скульптура» у процесі навчання майбутніх кваліфікованих фахівців у галузі скульптури полягає в засвоєнні знань та набутті практичних навичок роботи з натури над академічним етюдом; вивчення принципів побудови об'ємних та рельєфних скульптурних зображень живої моделі у будь-якому русі; засвоєння в скульптурній пластиці особливостей побудови образу; передачі конструктивних, анатомічних, образно-пластичних і стилістичних якостей форми.

Завдання дисципліни:

- накопичення практич. досвіду та вмінь виконання академічного етюду з живої натури;
- знання поетапного виконання академічного етюду;
- набуття знань з побудови скульптурної форми у просторі, передачі в етюді образно-стилістичного рішення, динаміки руху фігури, її анатомічних особливостей та пропорціональних співвідношень;
- розвиток на практиці творчих здібностей у відтворенні форми з натури, пошуки індивідуального авторського стилю виконання скульптурного етюду.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Академічна скульптура» є вивчення та засвоєння на практичному досвіді методів виконання академічних етюдів з натури (з живої моделі) – скульптурних рельєфних зображень; конструктивно-анатомічної побудови людини у просторі в будь-якому русі, засвоєння та впровадження у практичний досвід знань та вмінь з побудови образно-пластичної виразності форми.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення дисципліни «Академічна скульптура» спирається на знання та вміння, отримані студентами під час вивчення дисциплін: «Академічний рисунок» і «Пластична анатомія».

Дисципліна забезпечує такі ЗАГАЛЬНІ компетентності як:

- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

та СПЕЦІАЛЬНІ (фахові, предметні) компетентності:

- СК 1 Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища;
- СК 3 Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей;
- СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва;
- СК 9 Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій

діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

Вимоги до знань, умінь та навичок

В результаті вивчення дисципліни «Академічна скульптура» студент повинен **знати:**

- процес та технологію виготовлення каркасу під скульптурний етюд;
- методи побудови форми у просторі;
- методики урахування пропорцій, передачі характеру та образу моделі в академічному етюді;
- особливості пошуку образно-пластичного мотиву в пластиці етюду з натури;
- анатомічні особливості людини та її будову;
- методи створення класичних рельєфів з натури;
- засоби виразності, трактування й обробки форми в скульптурних анатомічних етюдах;
- методи передачі динаміки форми в скульптурних етюдах

уміти:

- самостійно виготовляти каркаси під скульптурні етюди;
- грамотно прокладати форму у просторі за допомогою м'яких матеріалів;
- переносити пропорції моделі в етюд у масштабі;
- передавати рух та динаміку форми моделі в етюді;
- відтворювати образ та характер моделі в етюді з натури;
- трактувати форму моделі з максимальною художньою та стилістичною виразністю
- моделювати форму з натури у класичному рельєфі

мати навички:

- аналізу форми моделі в цілому та форми окремих деталей;
- володіння практичною майстерністю роботи з м'якими матеріалами (глина, пластилін);
- самостійного виконання етюду з натури в будь-якому розмірі та русі;
- передачі характерних рис моделі в деталях і в цілому;
- оформлення робіт та підготовки їх експозиції до перегляду.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна складається із 12 модулів, які відповідають 6 навчальним семестрам і містять 15 практичних завдань, пов'язаних між собою змістовними складовими.

I СЕМЕСТР /модулі 1, 2/ містить 3 практичні завдання за наступними напрямками:

завдання 1. Тематичний натюрморт із геометричних предметів та з драпіровкою в об'ємі, розмір натуральний:

етап 1 – розробка рішення форми у просторі, розрахунок пропорцій

етап 2 – пошуки конструктивно-просторового рішення

етап 3 – виявлення якостей форми з урахуванням матеріалу предметів натюрмарту (тверда форма, м'яка форма, матеріал драпіровки);

завдання 2. Тематичний натюрморт із геометричних предметів та з драпіровкою – класичний рельєф:

етап 1 – визначення особливостей побудови рельєфу у просторі, скорочення форми у пропорціональному співвідношенні золотого розрізу

етап 2 – моделювання форми рельєфу

етап 3 – виявлення якостей матеріалу предметів натюрмарту (тверда форма, м'яка форма, матеріал драпіровки);

завдання 3. Етюд черепа людини: анатомічні особливості побудови, розмір натуральний:

етап 1 – розробка рішення форми у просторі, аналіз пропорцій

етап 2 – пошуки конструктивно-пластичного рішення

етап 3 – виявлення якостей форми;

II СЕМЕСТР /модулі 3, 4/ містить 3 практичні завдання:

завдання 1 (4). Копія гіпсових деталей обличчя людини (око, ніс, губи, вухо): вивчення анатомічної побудови, пластичних особливостей, пропорцій. Розмір з більшої сторони 25-30 см.:

етап 1 – розробка рішення форми у просторі, аналіз пропорцій

етап 2 – пошуки конструктивно-пластичного рішення

етап 3 – виявлення якостей форми;

завдання 2 (5). Копія античного гіпсового бюсту (Сократ, Гомер, Гатемелат та інші). Розмір заввишки 30-40 см.:

етап 1 – розробка рішення форми у просторі, розрахунок пропорцій

етап 2 – пошуки конструктивно-пластичного рішення

етап 3 – виявлення характерних особливостей форми;

завдання 3 (6). Етюд голови людини з плечовим поясом з живої натури: образ та пластична виразність. Розмір натуральний:

етап 1 – розробка рішення форми у просторі, розрахунок пропорцій

етап 2 – пошуки конструктивно-пластичного рішення

етап 3 – виявлення характерних особливостей моделі у натуральному розмірі;

III СЕМЕСТР /модулі 5, 6/ містить 3 практичні завдання:

завдання 1 (7). Копія гіпсових кінцівок людини (стопа ніг, кисті рук): конструктивно-пластичний аналіз. Розмір натуральний:

етап 1 – вивчення анатомічних особливостей побудови кінцівок людини

етап 2 – розробка конструктивного рішення

етап 3 – виявлення пластично-образних якостей форми кінцівок;

завдання 2 (8). Копія анатомічної моделі фігури людини (єкорше) по Гудону: аналіз м'язової структури. Розмір заввишки 100 см.:

етап 1 – вивчення анатомічних особливостей

етап 2 – пошуки конструктивно-просторового рішення

етап 3 – виявлення якостей форми з урахуванням пропорцій;

завдання 3 (9). Етюд оголеної фігури людини з живої моделі у простому русі з опорою на одну ногу — виявлення анатомічних особливостей та конструкції форми. Розмір заввишки 45 см.:

етап 1 – розробка конструктивно-анатомічної будови фігури людини

етап 2 – образно-пластичне рішення фігури людини

етап 3 – виявлення характерних особливостей моделі у розмірі 45 см.;

IV СЕМЕСТР /модулі 7, 8/ містить 2 практичні завдання:

завдання 1 (10). Етюд оголеної фігури людини з живої моделі в простому русі з опорою на одну ногу — образно-пластичне рішення. Розмір заввишки 120 см.:

етап 1 – вивчення анатомічних особливостей побудови фігури людини

етап 2 – образно-пластичне рішення фігури людини

етап 3 – розробка рішення малих форм та характерних особливостей моделі у розмірі заввишки 120 см.;

завдання 2 (11). Класичний рельєф оголеної фігури людини з живої моделі в простому русі з опорою на одну ногу. Розмір заввишки 120 см.:

етап 1 – вивчення анатомічних особливостей побудови фігури людини

етап 2 – уточнення пропорцій та образно-пластичне рішення фігури людини

етап 3 – розробка рішення малих форм та характерних особливостей моделі у розмірі заввишки 120 см.;

V СЕМЕСТР /модулі 9, 10/ містить 2 практичні завдання:

завдання 1 (12). Етюд оголеної фігури з живої моделі в ускладненому русі з опорою на одну ногу: акцент на виявленні конструкції та виразності рішення у просторі, розмір заввишки 45 см.:

етап 1 – розробка конструктивно-анатомічної будови фігури людини

етап 2 – виконання короткострокових пошукових етюдів для виявлення оптимальної форми для моделі постановки

етап 3 – образно-пластичне рішення фігури людини у розмірі заввишки 45 см.;

завдання 2 (13). Етюд оголеної фігури людини з живої моделі в ускладненому русі з опорою на одну ногу та драпіривою — акцент на образно-пластичному рішенні, розмір заввишки 120 см.:

етап 1 – конструктивно-просторове рішення

етап 2 – образно-стилістичне та тематичне рішення

етап 4 – виявлення характерних особливостей моделі;

VI СЕМЕСТР /модулі 11, 12/ містить 2 практичні завдання:

завдання 1 (14). Етюд оголеної фігури людини з живої сидячої моделі в ускладненому русі — образно-пластичне рішення. Розмір заввишки 45 см.:

етап 1 – знаходження конструктивно-просторового рішення фігури моделі

етап 2 – образно-стилістичне рішення, уточнення пропорцій

етап 3 – розробка пластичного рішення форми, характерних особливостей моделі;

завдання 2 (15). Етюд оголеної фігури людини з живої сидячої моделі в ускладненому русі з драпіровками — динаміка та конструкція форми у просторі, розмір натуральний:

етап 1 – пошуки конструктивно-просторового рішення

етап 2 – образно-пластичне, стилістичне та тематичне рішення фігури

етап 3 – виявлення характерних особливостей моделі, трактування форми в натуральному розмірі.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

№	Назва змістовних модулів і тем	Всього годин	Денне відділення		Заочне відділення		Форма контролю
			Прак тич. робота	Сам. робота	Прак тич. робота	Сам. робота	
1 курс, I семестр							
Модуль 1		120	60	60			
1	Тема 1. Тематичний натюрморт із геометричних предметів та з драпіровкою в об'ємі. Розмір натуральний	60	30	30			перегляд
2	Тема 2. Тематичний натюрморт із геометричних предметів та з драпіровкою – класичний рельєф. Розмір натуральний	60	30	30			модульний перегляд
Модуль 2		60	30	30			
3	Тема 3. Етюд черепа людини: анатомічні особливості побудови. Розмір натуральний	60	30	30			екзаменаційний перегляд
Разом за 1 семестр		180	90	90			
1 курс, II семестр							
Модуль 1		98	49	49			
4	Тема 1 (4). Копія гіпсових деталей обличчя людини (око, ніс, губи, вухо): вивчення анатомічної побудови, пластичних особливостей, пропорцій. Розмір з більшої сторони 25-30 см.	42	21	21			перегляд
5	Тема 2 (5). Копія античного гіпсового бюсту (Сократ, Гомер, Гатемелат та інші). Розмір заввишки 30-40 см.	56	28	28			модульний перегляд
Модуль 2		112	56	56			
6	Тема 3 (6). Етюд голови людини з плечовим поясом з живої природи: образ та пластична виразність. Розмір натуральний	112	56	56			екзаменаційний перегляд
Разом за 2 семестр		210	105	105			

	УСЬОГО за I курс	390	195	195			
2 курс, III семестр							
Модуль 1		80	40	40			
7	Тема 1 (7). Копія гипсових кінцівок людини (стопа ніг, кисті рук): конструктивно-пластичний аналіз. Розмір натуральний	32	16	16			поточний перегляд
8	Тема 2 (8). Копія анатомічної моделі фігури людини (екорше) по Гудону: аналіз м'язової структури. Розмір заввишки 100 см.	48	24	24			модул. перегляд
Модуль 2		160	80	80			
9	Тема 3 (9). Етюд оголеної фігури людини з живої моделі у простому русі з опорою на одну ногу — виявлення анатомічних особливостей та конструкції форми. Розмір заввишки 45 см.	160	80	80			поточний перегляд
Разом за 3 семестр		240	120	120			екзам. перегляд
2 курс, IV семестр							
Модуль 1		110	55	55			
10	Тема 1 (10). Етюд оголеної фігури людини з живої моделі в простому русі з опорою на одну ногу — образно-пластичне рішення. Розмір заввишки 120 см.	110	55	55			модульний перегляд
Модуль 2		100	50	50			
11	Тема 1 (11). Класичний рельєф оголеної фігури людини з живої моделі в простому русі з опорою на одну ногу. Розмір заввишки 120 см.	100	50	50			екзаменаційний перегляд
Разом за 4 семестр		210	105	105			
ВСЬОГО за 2 курс		450	225	225			
3 курс, V семестр							
Модуль 1		60	30	30			
12	Тема 1 (12). Етюд оголеної фігури з живої моделі в ускладненому русі з опорою на одну ногу: акцент на виявленні конструкції та виразності рішення у просторі, розмір заввишки 45 см.	60	30	30			модульний перегляд
Модуль 2		120	60	60			
13	Тема 2 (13). Етюд оголеної фігури людини з живої моделі в ускладненому русі з опорою на одну ногу та драпіровкою — акцент на образно-пластичному рішенні, розмір заввишки 120 см.	120	60	60			екзаменаційний перегляд
Разом за 5 семестр		180	90	90			

3 курс, VI семестр						
Модуль 1		60	30	30		
14	Тема 1 (14). Етюд оголеної фігури людини з живої сидячої моделі в ускладненому русі: образно-пластичне рішення. Розмір заввишки 45 см.	60	30	30		модульний перегляд
Модуль 2		120	60	60		
15	Тема 2 (15). Етюд оголеної фігури людини з живої сидячої моделі в ускладненому русі з драпіровками — динаміка та конструкція форми у просторі. Розмір натуральний	120	60	60		екзаменаційний перегляд
Всього за 5 семестр		180	90	90		
РАЗОМ за 3 курс		360	180	180		
ЗАГАЛЬНИЙ обсяг часу на вивчення дисципліни		1200	600	600		

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Програмою не передбачається проведення семінарських занять.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Таблиця 2

№ з/п	Назва теми	Кількість аудиторних/самостійних годин
1	2	3
I семестр		
Модуль 1		
1.	Тематичний натюрморт із геометричних предметів та з драпіровкою в об'ємі, розмір натуральний	30/30
2.	Тематичний натюрморт із геометричних предметів та з драпіровкою – класичний рельєф, розмір натуральний	30/30
Разом за Модулем 1		60/60
Модуль 2		
3.	Етюд черепа людини: анатомічні особливості побудови, розмір натуральний	30/30
Разом за Модулем 2		30/30
УСЬОГО ЗА I СЕМЕСТР		
90/ 90		
II семестр		
Модуль 1		
4	Копія гіпсових деталей обличчя людини (око, ніс, губи, вухо): вивчення анатомічної побудови, пластичних особливостей, пропорцій. Розмір з більшої сторони 25-30 см.	21/21
5	Копія античного гіпсового бюсту (Сократ, Гомер, Гатемелат та інші). Розмір заввишки 30-40 см.	28/28
Разом за Модулем 1		49/49
Модуль 2		

6	Етюд голови людини з плечовим поясом з живої натури: образ та пластична виразність. Розмір натуральний	56/56
Разом за Модулем 2		56/56
УСЬОГО ЗА II СЕМЕСТР		105/105
УСЬОГО ЗА 1 РІК НАВЧАННЯ		195/195
2 курс		
III семестр		
Модуль 1		
7	Копія гипсових кінцівок людини (стопа ніг, кисті рук): конструктивно-пластичний аналіз. Розмір натуральний	16/16
8	Копія анатомічної моделі фігури людини (екорше) по Гудону: аналіз м'язової структури. Розмір заввишки 100 см.	24/24
Разом за Модулем 1		40/40
Модуль 2		
9	Етюд оголеної фігури людини з живої моделі у простому русі з опорою на одну ногу — виявлення образно-пластичного рішення та конструкції форми у просторі. Розмір заввишки 45 см.	80/80
Разом за Модулем 2		80/80
УСЬОГО ЗА III СЕМЕСТР		120/120
IV семестр		
Модуль 1		
10	Етюд оголеної фігури людини з живої моделі в простому русі з опорою на одну ногу — образно-пластичне рішення. Розмір заввишки 120 см.	55/55
Разом за Модулем 1		55/55
Модуль 2		
11	Класичний рельєф оголеної фігури людини з живої моделі в простому русі з опорою на одну ногу. Розмір заввишки 120 см.	50/50
Разом за Модулем 2		50/50
УСЬОГО ЗА IV СЕМЕСТР		105/105
УСЬОГО ЗА 2 РІК НАВЧАННЯ		225/225
3 курс		
V семестр		
Модуль 1		
12	Етюд оголеної фігури з живої моделі в ускладненому русі з опорою на одну ногу: акцент на виявленні конструкції та виразності рішення у просторі, розмір заввишки 45 см.	30/30
Разом за Модулем 1		30/30
Модуль 2		
13	Етюд оголеної фігури людини з живої моделі в ускладненому русі з опорою на одну ногу та драпіровкою — акцент на образно-пластичному рішенні, розмір заввишки 120 см.	60/60
Разом за Модулем 2		90/90
УСЬОГО ЗА V СЕМЕСТР		90/90
VI семестр		
Модуль 1		
14	Етюд оголеної фігури людини з живої сидячої моделі в ускладненому русі: образно-пластичне рішення. Розмір заввишки 45 см.	30/30
Разом за Модулем 1		30/30

Модуль 2		
15	Етюд оголеної фігури людини з живої сидячої моделі в ускладненому русі з драпіровками — динаміка та конструкція форми у просторі. Розмір натуральний	60/60
Разом за Модулем 2		60/60
УСЬОГО ЗА VI СЕМЕСТР		90/90
УСЬОГО ЗА 3 РІК НАВЧАННЯ		180/180
ЗАГАЛОМ аудиторних годин за час вивчення дисципліни		600/600

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою не передбачається проведення лабораторних занять.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студентів спрямована на підготовку до виконання практичних завдань за зазначеною вище тематикою: вивчення анатомічної побудови людини, аналіз аналогів тощо. Також у кожному семестрі студенти мають виконати одне практичне завдання, тематично пов'язане з аудиторною роботою.

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми	Кількість самостійних годин
1	2	3
1 курс, I семестр		
Модулі 1, 2		
1	- Аналіз аналогів до завдання «Тематичний натюрморт із геометричних предметів та з драпіровкою в об'ємі»: вивчення композиційної побудови, образно-пластичної трактовки предметів та драпіровки. - Скульптурний етюд «Тематичний натюрморт з драпіровкою в об'ємі», розмір натуральний - Вивчення анатомічних особливостей побудови черепа людини, конструктивно-пластичних характеристик та пропорційних співвідношень (джерела: анатомічні атласи, приклади скульптурних зображень з альбомів та інтернет-ресурсів)	15 60 15
УСЬОГО ЗА I СЕМЕСТР		90
II семестр		
Модулі 1, 2		
2	- Аналіз аналогів до завдання «Етюд голови людини з плечовим поясом з живої натури»: вивчення образних характеристик та засобів пластичної виразності, пошуки оригінальної авторської трактовки форми (джерела: альбоми класичної та сучасної скульптури, інтернет-ресурси, відвідування сучасних виставок та музейних експозицій) - Копія гіпсової моделі екорше голови людини по Гудону: вивчення анатомічних особливостей, конструктивної побудови, пластичних характеристик, пропорційних співвідношень. Розмір заввишки 30-40 см.	35 70
УСЬОГО ЗА II СЕМЕСТР		105
УСЬОГО ЗА 1 РІК НАВЧАННЯ		195
2 курс		
III семестр		
Модулі 1, 2		

3	<ul style="list-style-type: none"> - Аналіз анатомічної будови та принципів пластичної трактовки кінцівок людини (джерела: анатомічні атласи, альбоми класичної та сучасної скульптури, інтернет-джерела) - Етюд з верхніх та нижніх кінцівок фігури людини з живої моделі — конструктивно-пластичний аналіз. Розмір натуральний - Аналіз сучасних та класичних прикладів скульптурних зображень оголеної фігури людини з живої моделі у простому русі з опорою на одну ногу: вивчення анатомічної будови, пропорцій, методів передачі образних характеристик та конструкції форми у просторі (джерела: альбоми класичної та сучасної скульптури, інтернет-ресурси, відвідування сучасних виставок та музейних експозицій) 	20
		80
		20
УСЬОГО ЗА III СЕМЕСТР		120
IV семестр		
Модулі 1, 2		
4	<ul style="list-style-type: none"> - Аналіз принципів створення рельєфних зображень оголеної фігури людини з рекомендованих викладачем джерел (альбоми з експозиціями музеїв класичної скульптури, інтернет-джерела) - Копія класичного рельєфа оголеної фігури людини в простому русі., розмір 30-40 см заввишки 	25
		80
УСЬОГО ЗА IV СЕМЕСТР		105
УСЬОГО ЗА 2 РІК НАВЧАННЯ		225
3 курс		
V семестр		
Модулі 1, 2		
1.	<ul style="list-style-type: none"> - Аналіз принципів трактовки драпіровки у класичній скульптурі - Аналіз принципів виявлення конструкції та способів досягнення образної виразності скульптурного зображення живої моделі в ускладненому русі (джерела: альбоми класичної та сучасної скульптури, інтернет-джерела, відвідування сучасних виставок та музейних експозицій) - Етюд драпіровки на горизонтальній площині. Розмір 30-40 см з більшої сторони 	15
		15
		60
УСЬОГО ЗА V СЕМЕСТР		90
VI семестр		
Модулі 1, 2		
2.	<ul style="list-style-type: none"> - Аналіз сучасних та класичних прикладів скульптурних етюдів оголеної фігури людини з живої сидячої моделі в ускладненому русі: вивчення анатомічної побудови, пропорцій, методів передачі образно-пластичних характеристик та конструкції форми у просторі (джерела: альбоми класичної та сучасної скульптури, інтернет-джерела, відвідування сучасних виставок та музейних експозицій) - Етюд драпіровки на об'ємній формі (сполучення горизонтальних, вертикальних ритмів, взаємодія з об'єктом). Розмір 30-40 см з більшої сторони 	30
		60
УСЬОГО ЗА VI СЕМЕСТР		90
УСЬОГО ЗА 3 РІК НАВЧАННЯ		180
ЗАГАЛОМ самостійних годин за час вивчення дисципліни		600

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Програмою передбачається, що всі пропоновані практичні завдання у кожного

студента повинні мати оригінальне конструктивно-пластичне рішення.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання серії завдань. Основна форма вивчення курсу — практичні заняття.

Мета запропонованих завдань — в засвоєнні знань та набутті практичних навичок роботи з натури над академічним етюдом; вивчення принципів побудови об'ємних та рельєфних скульптурних зображень живої моделі у будь-якому русі; засвоєння в скульптурній пластиці особливостей побудови образу; передачі конструктивних, анатомічних, образно-пластичних і стилістичних якостей форми.

Основними дидактичними принципами, покладеними в основу викладання дисципліни є:

- навчання на високому рівні труднощів;
- швидкий темп вивчення навчального матеріалу;
- усвідомлення матеріалу через проживання (активні форми навчання);
- систематична робота над особистісним розвитком студентів.

Принцип зростання складності завдань є постійним, а конкретні вправи, що формують кожний етап роботи та постановка навчальних задач у них побудовані таким чином, що нові завдання спираються на знання, вміння та практичні навички, отримані під час виконання попередніх завдань. Аудиторні заняття змістовно пов'язані із завданнями, що їх виконують студенти під час самостійної роботи.

Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача і стилем спілкування зі студентами.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі модульних переглядів, процесу роботи та виконаних домашніх завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Таблиця 4

Змістовий модуль	№ теми, завдання	Форма звітності	Максимальна кількість рейтингових балів
1	2	3	4
I семестр			
1	Тема 1, завдання 1.	Поточний перегляд	0–30
	Тема 2, завдання 2.	Поточний перегляд	0–30
Загальна кількість балів за Модуль 1		Модульний перегляд	0–60
2	Тема 3, завдання 3.	Поточний перегляд	0–40
Загальна кількість балів за Модуль 2		Модульний перегляд	0–40
Загальна кількість балів за I семестр		Екзаменац. перегляд	0–100
II семестр			
1	Тема 1, завдання 1(4).	Поточний перегляд	0–20
	Тема 2, завдання 2(5).	Поточний перегляд	0–30
Загальна кількість балів за Модуль 1		Модульний перегляд	0–50
2	Тема 3, завдання 3(6).	Поточний перегляд	0–50

Загальна кількість балів за Модуль 2		Модульний перегляд	0–50
Загальна кількість балів за II семестр		Екзаменац. перегляд	0–100
III семестр			
1	Тема 1, завдання 1(7).	Поточний перегляд	0–20
	Тема 2, завдання 2(8).	Поточний перегляд	0–30
Загальна кількість балів за Модуль 1		Модульний перегляд	0–50
2	Тема 3, завдання 3(9).	Поточний перегляд	0–50
Загальна кількість балів за Модуль 2		Модульний перегляд	0–50
Загальна кількість балів за III семестр		Екзаменац. перегляд	0–100
IV семестр			
1	Тема 1, завдання 1(10).		0–40
Загальна кількість балів за Модуль 1		Модульний перегляд	0–40
2	Тема 2, завдання 2(11).		0–60
Загальна кількість балів за Модуль 2		Модульний перегляд	0–60
Загальна кількість балів за IV семестр		Екзаменац. перегляд	0–100
V семестр			
1	Тема 1, завдання 1(12).		0–40
Загальна кількість балів за Модуль 1		Модульний перегляд	0–40
2	Тема 2, завдання 2(13).		0–60
Загальна кількість балів за Модуль 2		Модульний перегляд	0–60
Загальна кількість балів за V семестр		Екзаменац. перегляд	0–100
VI семестр			
1	Тема 1, завдання 1(14).		0–30
Загальна кількість балів за Модуль 1		Модульний перегляд	0–30
2	Тема 2, завдання 2(15).		0–70
Загальна кількість балів за Модуль 2		Модульний перегляд	0–70
Загальна кількість балів за VI семестр		Екзаменац. перегляд	0–100

Таблиця 5

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ХДАДМ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
64–74	D	задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
знань та умінь студентів з дисципліни
«Академічна скульптура»

Бали	Критерії оцінювання
90-100 «Відмінно» за національною шкалою А за шкалою ECTS	Скульптурний етюд виконано бездоганно як з точки зору пластичного виконання в цілому, так і з точки зору виконання його окремих деталей, а також загального естетичного сприйняття. Точне безпомилкове рішення образно-пластичної, анатомічно-конструктивної форми і розміщення її у просторі. Точно передані пропорції деталей та пластика живої моделі. Вдале використання первісного скульптурного матеріалу — глини, висока технічна майстерність, професіоналізм у створенні етюдів. Це найвищий рівень виконання навчального (академічного) завдання. Академічний етюд має виглядати майстерним, естетичним, при виконанні завдання має відчуватись творча натхненність. В такому разі студент отримує найвищу оцінку
82-89 «Добре» за національною шкалою В за шкалою ECTS	Скульптурний етюд виконано майже відмінно як з точки зору загального естетичного сприйняття, так і з точки зору виконання скульптурної композиції. Гарна майстерність у втіленні пластичного мотиву академічної постановки. Досить виразна анатомічно-конструктивна пластика етюдів відповідно до його образного рішення.
75-81 «Добре» за національною шкалою С за шкалою ECTS	Етюд виконано добре як з точки зору загального естетичного сприйняття, так і з точки зору скульптурного виконання. Є відповідність контакту з живою моделлю. Виконані анатомічно-конструктивні зв'язки, але не зовсім досконале відтворення пластичного образу, не дуже виразна мова пластики.
64-74 «Задовільно» за національною шкалою D за шкалою ECTS	Етюд виконано непогано як з точки зору загального естетичного сприйняття, так і з точки зору скульптурного виконання. Задовільна відповідність образно-пластичного мотиву, незначні порушення у побудові анатомічно-конструктивної пластики етюдів.
60-63 «Задовільно» за національною шкалою E за шкалою ECTS	Етюд виконано достатньо непогано як з точки зору загального естетичного сприйняття, так і з точки зору скульптурного виконання. Задовільна відповідність контакту з живою моделлю. Задовільна побудова анатомічно-конструктивної форми етюдів.
35-59 «Незадовільно» за національною шкалою FX за шкалою ECTS	Етюд виконано непереконливо як з точки зору загального естетичного сприйняття, так і з точки зору скульптурного виконання. Зовсім мала відповідність образно-пластичного рішення згідно моделі, порушення анатомічно-конструктивних зв'язків, важке сприйняття етюдів. Мова пластики дуже невиразна.
0-34	Етюд виконано незадовільно як з точки зору

«Незадовільно» за національною шкалою F за шкалою ECTS	загального естетичного сприйняття, так і з точки зору скульптурного виконання. Повна невідповідність образного та композиційного рішення заданій темі. Студент зовсім не володіє мовою пластики.
---	--

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Тезаурус навчальної дисципліни «Академічна скульптура»

УКРАЇНСЬКА		ENGLISH
1.	аналіз	analyses
2.	академічна скульптура	academic sculpture
3.	академічна постановка	academic production
4.	будова форми	structure of the form
5.	візуальний	visual
6.	глина	clay
7.	динаміка форми	dynamics of form
8.	драпіровка	drapery
9.	етюд	sketch
10.	композиція	composition
11.	конструкція	construction
12.	малюнок	drawing
13.	майстерність	skill
14.	модель	model
15.	м'язова структура	muscle structure
16.	натюрморт	still life
17.	образ	image
18.	образно-пластичний мотив	figurative and plastic reason
19.	образне рішення	figurative solution
20.	пластика	plastic
21.	пластилін	plasticine
22.	простір	space
23.	пропорція	proportional
24.	реалізм	realism
25.	рельєф	relief
26.	самостійна трактовка	independent interpretation
27.	скульптура	sculpture
28.	скульптурний етюд	sculptural sketch
29.	статика	statics
30.	сучасний	contemporary
31.	стиль	style
32.	твір	the work
33.	трактовка форми	interpretation of the form
34.	форма	shape
35.	естетичний	aesthetic
36.	етюд	sketch
37.	якість виконання	quality of performance
38.	якість твору	quality of the work

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

На заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела з кожної окремої теми.

Основна література

1. Гармония пластики: альбом / Авт. вступ. ст. Л.Л. Савицька. Харьков: Колорит. 2006. 162 с.
2. Лантери Э. Лепка / пер. с англ. М.: Издательство Академии художеств СССР, 1963. 330 с.: ил.

Допоміжна

3. Барчай Е. Анатомия для художников. Будапешт: Корвина, 1982. 256 с.
4. Дажина В. Микеланджело. М.: Искусство, 1986. 215 с.
5. Корн. И. Огюст Роден. Минск: Белфакс, 1997. 128 с.
6. Кхандалвала Карл Дж. Шедевры бронзовой скульптуры Индии / пер. с англ. Нью-Дели: Фестиваль Индии, 1988. 180 с.
7. Либман Н.Я. Немецкая скульптура 1350–1550. М.: Искусство, 1980. 405 с.: ил.
8. Лосева Н.М., Сидорова Н.А. Искусство Этрурии и Древней Италии. М.: Искусство, 1988. 303 с.: ил.
9. Маркин Ю.П., Бугуева Ю.В. Вильгельм Лембрук: Скульптура. Графика. Живопись. Поэзия. М.: Искусство, 1989. 238 с.: ил.
10. Соколов Г.И. Римский скульптурный портрет III века. М.: Искусство, 1983. 155 с.: ил.
11. Українське образотворче мистецтво: початок XIX століття / редкол.: Чепелик В.А. Київ: Національна спілка художників України, Образотворче мистецтво, 2008. 408 с.
12. Работягов М.П. Харківський художній музей: альбом. Київ: Мистецтво, 1983. 148 с.
13. Ювалова Е.П. Немецкая скульптура 1200–1270. М.: Искусство, 1983. 351 с.: ил.
14. A Puskin Múzeum remekművei. Budapest: Képzőművészeti Kiadó, 1986. 206 s.
15. Bammes G. Der nackte Mensch. Hand- und Lehrbuch der Anatomie für Künstler. Dresden: VEB Verlag der Kunst, 1982. 473 S.
16. Bammes G. Sehen und verstehen. Hand- und Lehrbuch der Anatomie für Künstler. Berlin: Volk und Wissen Volkseigener Verlag, 1988. 372 S.
17. Erpel F. Michelangelo. Berlin: Kunst und Gesellschaft, 1975. 71 S.
18. Gagro B. Ivan Meštrović. Zagreb: Globus, 1987. 317 s.
19. Henry Moore: The Human Dimension. London: Lund Humphries Publishers, 1991. 160 p.
20. Holý L. Afrikanische Plastik. Praha: Artia, 1987. 152 S.
21. Muller W. Der Pergamon-Altar. Leipzig: Buch- und Kunstverlag, 1978. 118 S.
22. Sanches Alponso E.P. Gli spagnoli da El Greco a Goya. Milano: Fratelli Fabbry Editori, 1970. 96 s.
23. Története AM. Az Érett Reneszánsz. Barcelona: Corvina, 1986. 315 s.
24. Kepinski Z. Veit Stoss. Warszawa–Dresden: VEB Verlag der Kunst, 1981. 136 s.

Інформаційні ресурси:

25. Gleason W., Halle H. The top famous sculptures of all time. *Time Out*, Monday, January, 24, 2022. URL: <https://www.timeout.com/newyork/art/top-famous-sculptures-of-all-time>
26. Michelangelo's Masterpieces in Rome: Where to Find Them. URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiep_iI4Iv9AhWEw4sKHc0QBgQQFnoECGEQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.througheternity.com%2Fen%2Fblog%2Fart%2Fmichelangelo-masterpieces-in-rome.html&usq=AOvVaw1jo6QlmgRnaX_dkqFSr6pN.
27. Michelangelo's David. URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjhgNqN4Yv9AhVJ_SoKHZ4wCZEqFnoECDUQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.florence-museum.com%2Fmichelangelo-david.php&usq=AOvVaw0GpCTFNLcNGkc5jb0Fe1fP
28. Сергій СБІТНЄВ: Скульптура. URL: <https://serhiisbitniev.art/>
29. 38 of the Most Fascinating Public Sculptures/ URL: <https://www.architecturaldigest.com/gallery/11-most-fascinating-public-sculptures>

Ст. викладач _____

Олександр ДЕМЧЕНКО

Викладач _____

Сергій СБІТНЄВ